Опубликован на (https://www.bnm.md)

Денежная политика

Развернуть Скрывать

Пресс-центр Финансовое просвещение

05.11.2015

Casetă tehnică: Instituțiile responsabile de ajustarea prețurilor reglementate

Casetă extrasă din:

Raport asupra inflației nr.4, noiembrie 2015 [1]

Misiunea BNM de asigurare și menținere a stabilității prețurilor este deseori îngreunată de faptul că o mare parte din prețurile la bunurile și serviciile din cadrul IPC nu sunt determinate de legile pieței, adică de interacțiunea cererii și ofertei pentru acestea, care la rândul lor pot fi influențate de BNM prin instrumentele de politică monetară.

Conform Metodologiei cu privire la calculul indicelui inflației de bază, adoptate la finele anului 2009, prețurile la produse și servicii care sunt stabilite de autoritățile administrației publice centrale sau locale au fost denumite prețuri reglementate. Pe parcursul timpului, ponderea subcomponentelor cu prețuri reglementate în structura IPC a fost una semnificativă, în anul 2015 aceasta constituind 24.2 la sută. Prețurile la bunurile și serviciile reglementate sunt aprobate, conform legislației Republicii Moldova, de diverse instituții regulatorii. Prin urmare, în pofida acumulării unor eventuale presiuni determinate de factori obiectivi, cum ar fi majorarea prețurilor materiilor prime, prețurilor de import, a uzurii, a cheltuielilor operaționale, prețurile la aceste componente se modifică doar dacă sunt aprobate de instituțiile respective. În cazul în care modificările necesare sunt amânate sau nejustificate economic din motive politice sau sociale, se pot acumula devieri financiare pentru furnizori care ulterior vor necesita o ajustare mai pronunțată a tarifelor, fapt ce eventual va genera impedimente în implementarea politicii monetare de către BNM.

Principalele componente, ponderile acestora în cadrul prețurilor reglementate, precum și principalele instituții regulatorii care sunt responsabile de ajustarea tarifelor sunt prezentate în figura de mai jos.

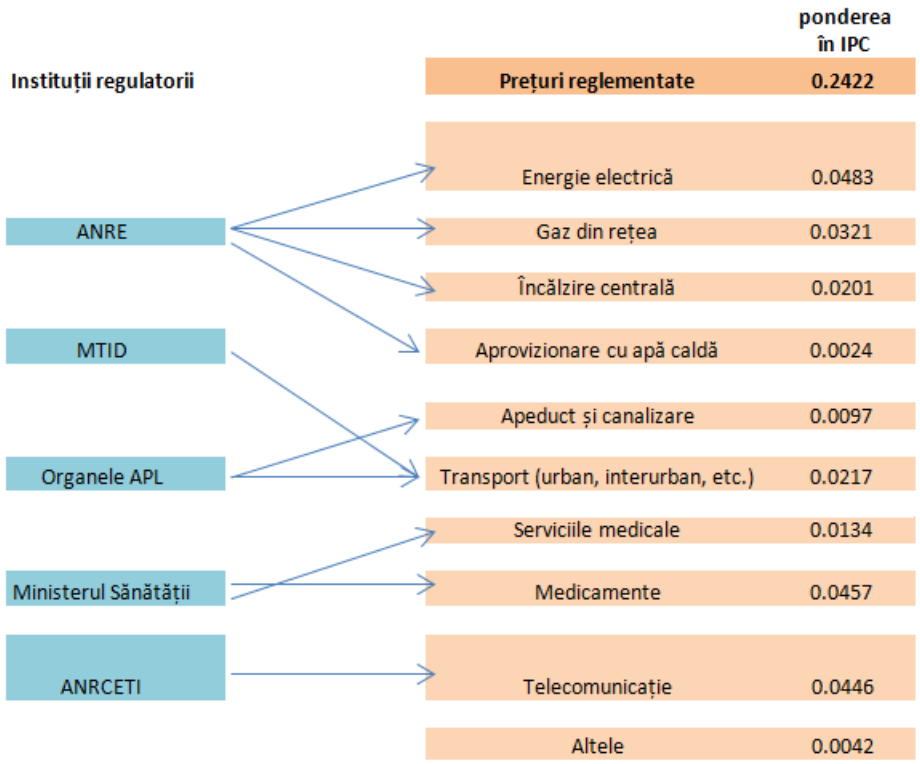

Figura nr. 1 Instituțiile regulatorii și componentele prețurilor reglementate din IPC

Prețurile a mai mult de 40.0 la sută din subcomponentele evidențiate în figura de mai sus sunt reglementate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) (figura nr. 1). Astfel, ANRE reglementează tariful la gazul din rețea în baza metodologiilor existente și a solicitărilor argumentate ale furnizorilor de resurse energetice. Tariful solicitat depinde de un șir de factori printre care prețul de import al gazului natural, cursul valutar, cheltuielile operaționale, devierile financiare anterioare etc. Totodată, ANRE aprobă și tarifele la energia electrică, luând în considerație factori precum prețul de import sau de producere a energiei, cheltuielile operaționale, cursul valutar etc. Tarifele la încălzirea centralizată și aprovizionarea cu apă caldă la fel sunt reglementate de ANRE. Ajustarea tarifelor de ANRE pentru gazul din rețea, încălzirea centralizată și energia electrică a provocat cel mai mare impact asupra prețurilor reglementate și, în definitiv, asupra ratei lunare a IPC în anii 2010, 2011 și 2012 (figura nr. 2). În anul 2015 impactul acestora a fost și mai pronunțat. Astfel, în urma majorării tarifului la energia electrică și gazul din rețea cu circa 35.0 și 15.0 la sută respectiv, prețurile reglementate au crescut cu 8.8 la sută în luna august 2015, generând o contribuție semnificativă asupra IPC.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (MTID) aprobă tariful la transportul interurban. Astfel, în toamna anului 2011 MTID, la solicitarea transportatorilor, a efectuat o primă etapă de majorare a tarifului la transportul interurban (26.3 la sută), urmând ca ulterior să efectueze cea dea doua etapă de majorare solicitată de transportatori.

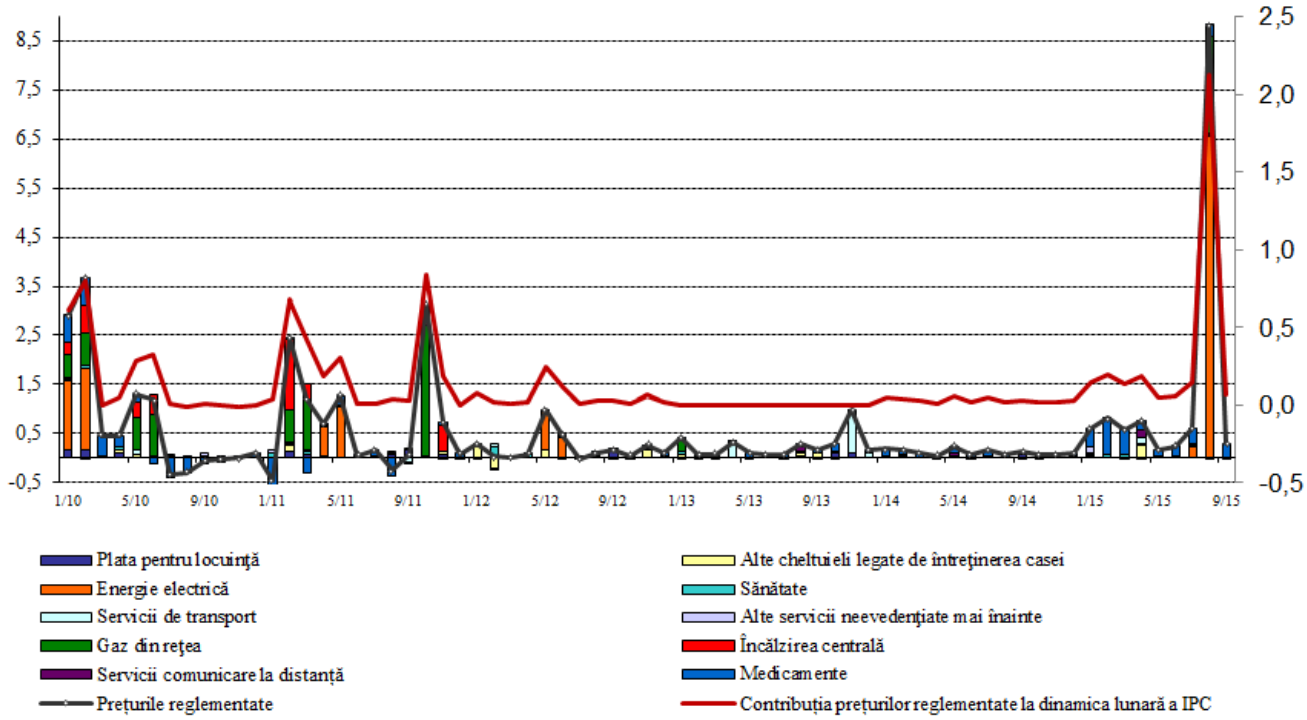
În același timp, tariful la transportul urban este reglementat de administrația publică locală (APL). În pofida presiunilor transportatorilor, pe parcursul perioadei analizate tariful la transportul public în municipiul Chișinău nu a fost modificat. Totuși, acesta a fost schimbat în unele regiuni de către consiliile locale, cum ar fi în municipiul Bălți (aprilie 2013), Orhei, Comrat (noiembrie 2013). Totodată, autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de tarifele pentru serviciile publice de alimentare cu apă potabilă și de canalizare.

Tariful la serviciul de telecomunicație este reglementat de Agenția Națională pentru Reglementare în

Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI). În perioada 2010-2015 acesta nu a cunoscut fluctuații majore.

Cu privire la prețurile la medicamente, Regulamentul privind formarea prețurilor la medicamente și alte produse farmaceutice și parafarmaceutice prevede formarea prețului prin aplicarea la prețul de achiziție de la producător a unui adaos comercial de până la 40.0 la sută. Totodată, Catalogul de prețuri la medicamente stipulează prețul maxim al medicamentelor importate. Agenţia Medicamentului, eliberează autorizaţii de import doar pentru produsele înregistrate în Catalogul de prețuri la medicamente şi doar dacă preţul acestora în vamă nu depăşeşte preţul înscris în catalog. Preţul de producător la medicamente aprobat în lei poate fi revizuit de către Ministerul Sănătăţii la cererea solicitantului sau din oficiu în cazul în care se constată aprecierea cu 3.0 la sută şi mai mult a monedei naţionale în raport cu valuta preţului inclus în Catalogul naţional de preţuri. Graficul de mai sus relevă faptul că prețurile la medicamente au cunoscut fluctuații relativ minore până la finele anului 2014. Totuși, în anul curent, în contextul deprecierii monedei naționale, impactul acestui subcomponent este mult mai pronunțat. În același timp, Ministerul Sănătății este instituția responsabilă de verificarea tarifelor la serviciile medicale aplicate de instituţiile medico-sanitare.

Figura nr. 2 Contribuția subcomponentelor la dinamica lunară a prețurilor reglementate și dinamica lunară a IPC (scala din dreapta), %

Având în vedere cele enunțate mai sus, e lesne de remarcat faptul că procesul de menținere a inflației în intervalul țintit, necesar unei dezvoltări sustenabile a economiei, este îngreunat, într-o anumită măsură, de existența a circa o pătrime din componente în structura IPC ale căror prețuri nu sunt stabilite de legile pieței, dar sunt reglementate de anumite instituții, precum și de tergiversarea ajustării unor tarife în cuantumul necesar în funcție de presiunile obiective acumulate. Astfel, deși BNM are mandatul și instrumentele necesare pentru menținerea stabilității prețurilor, în acest proces, indirect, sunt implicate și alte instituții care pot compromite pe termen scurt și mediu obiectivele băncii.

Смотрите также

Метки
prețurile reglementate [2]

ipc [3]

preț [4]

structura IPC [5]

Источник УРЛ:
https://www.bnm.md/ru/node/52755

Ссылки по теме:

[1] https://www.bnm.md/ro/content/raport-asupra-inflatiei-nr-4-noiembrie-2015 [2] https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=prețurile reglementate [3] https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=ipc [4] https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=preț [5] https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=structura IPC